

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

43 הוא שברא את העולם באמירת עשרת המאמרות "יהי אור", "יהי רקיע" וכו'.
 44 וְזֶהוּ הַקֶּשֶׁר בֵּין ב' הָעֲנִינִים נטיעת האשל ופרסום שם ה' בעולם,
 45 דְּעַל־יְדֵי הָאֵשֶׁל שֶׁהוּא הַפְּנִדְקָה⁵ (לפי אחת הדעות בגמרא, כפי
 46 שהובא לעיל מפירוש רש"י על התורה), וּבְפָרְט לְפִי ה'רְאִשֵׁי תִיבוֹת'
 47 שְׁמֵבִיא בַּמֶּאֱמָר, דְּ"אֵשֶׁל"
 48 'רְאִשֵׁי תִיבוֹת' אֲכִילָה שְׁתִּיזָה
 49 לְוִיָּה⁶ ואברהם אבינו נתן לאורחים
 50 שבאו אל הפונדק שלו את כל שלושת
 51 הדברים הללו, עַל־יְדֵי־זֶה הַקְּרִיאָה
 52 אברהם אבינו לְשֵׁמוֹ שֶׁל הַקְּב"ה
 53 גרם ששמו של הקב"ה יהיה נקרא
 54 ושגור ומפורסם בְּפִי כָּל עוֹבֵר
 55 וְשָׁב, וְזֶהוּ וַיִּקְרָא שֵׁם בְּשֵׁם
 56 הַוְי' אֶל עוֹלָם כלומר, אברהם
 57 גרם ששם ה' יהיה נקרא וידוע בעולם.
 58 אָמְנָם עֲדִין צָרִיף לְהִבִּין (כְּמוֹ
 59 שְׁמִדִּיק בַּמֶּאֱמָר), דְּהָרִי
 60 פְּרָסוּם הָאֱלָקוֹת עַל־יְדֵי
 61 הַכְּנַסַּת אֲוִרְחִים שְׁלוֹ של אברהם
 62 אבינו הִיָּה עַל־יְדֵי שֶׁהִסְבִּיר
 63 לָהֶם לעוברים ושבים שהתארחו
 64 אצלו שְׁמֵאֱלֹקֵי עוֹלָם אֲכַלְתֶּם
 65 שהאוכל שנתן להם בא מה' בורא
 66 העולם, וְעֲנִין מִי שְׁאֵמֵר וְהָיָה
 67 הָעוֹלָם אברהם הסביר להם גם את
 68 עֲנִין בְּרִיאַת הָעוֹלָם על ידי ה'
 69 באמצעות המאמרות, דְּהִינּוּ כְּלֹלוֹת
 70 עֲנִין הַבְּרִיאָה שֶׁהִיא בְּחִיק
 71 בִּידוֹ ובכוחו של הַבּוֹרָא לְבַדּוֹ, וְאִם
 72 כֵּן מֵהוּ שֶׁפְּתוּב כָּאן לגבי העובדה
 73 שאברהם אבינו פרסם את שם הקדוש־
 74 ברוך־הוא בעולם וַיִּקְרָא שֵׁם
 75 בְּשֵׁם הַוְי' גו', וְהָרִי בְּבְרִיאַת
 76 הָעוֹלָם נֶאֱמַר שֵׁם אֱלֹקִים,
 77 כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב⁷ בְּרִאשִׁית בְּרָא
 78 אֱלֹקִים, וְלִכְאוּרָה הִיָּה לוֹ
 79 לוֹמַר וַיִּקְרָא שֵׁם בְּשֵׁם
 80 אֱלֹקִים, וְלָמָּה מְזַכֵּר שֵׁם
 81 הַוְי' והרי הפסוק בפרשתנו אומר
 82 בפירוש "ויקרא שם בשם הוי' אל־
 83 עולם", ולא "בשם אלוקים" כנאמר
 84 בתחילת הבריאה?

1 כפרשתנו פרק כ"א פסוק ל"ג נאמר: וַיִּטַּע אברהם אֵשֶׁל ופירש רש"י:
 2 "רב ושמואל [נחלקו בפירוש המושג "אשל"] חד [=אחד] אמר פרסם להביא
 3 ממנו פירות לאורחים בסעודה. וחד [=אחד] אמר פונדק לאכסניא וכו' כל
 4 מיני פירות" כְּבָאָר שָׁבַע וַיִּקְרָא שֵׁם בְּשֵׁם הַוְי' אֶל עוֹלָם¹
 5 ופירש רש"י: "על ידי אותו אשל, נקרא
 6 שמו של הקדוש־ברוך־הוא אלוקה לכל
 7 העולם, לאחר שאוכלין ושותין אמר
 8 להם ברכו למי שאכלתם משלו,
 9 סבורים אתם שמשלי אכלתם? משל מי
 10 שאמר והיה העולם אכלתם", וּמִדִּיק
 11 בְּזֶה כ"ק אדמו"ר הרי"צ נ"ע
 12 בְּמֵאמַר 'דְּבוֹר הַמִּתְחִיל' וַיִּטַּע
 13 אֵשֶׁל דְּשִׁבַּת פְּרִשַׁת וַיִּרְא
 14 תַרְח"ץ (לְפָנַי חֲמִשִּׁים שָׁנָה
 15 [יובל שנים] לפני אמירת מאמר זה
 16 בשבת פרשת וירא תשמ"ח), דְּצָרִיף
 17 לְהִבִּין הַקֶּשֶׁר בֵּין ב' הָעֲנִינִים,
 18 שְׁעַל־יְדֵי נְטִיעַת הָאֵשֶׁל עַל־
 19 יְדֵי־זֶה וַיִּקְרָא שֵׁם בְּשֵׁם הַוְי'
 20 אֶל עוֹלָם כי לכאורה לא מובן איך
 21 נטיעת עצים והקמת פונדק מפרסמת
 22 את שם ה' בעולם? וּמִבִּיא עַל־זֶה
 23 מֵה שְׁאֵמֵרוֹ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל²
 24 (בגמרא והובא בקיצור בפירוש רש"י
 25 שנעתק לעיל) על פסוק זה "ויקרא שם
 26 וגו'" אֶל תִּקְרִי וַיִּקְרָא כִּד
 27 שמשמעות הפסוק היא שאברהם אבינו
 28 קרא בשם ה' לעצמו אֶלָּא וַיִּקְרָא
 29 לאחרים, מְלַמֵּד שֶׁהִקְרִיא
 30 אֲבָרָהָם אֲבִינוּ לְשֵׁמוֹ שֶׁל
 31 הַקְּב"ה ופרסם את שם ה' שיהיה
 32 שגור בְּפִי כָּל עוֹבֵר וְשָׁב שעצור
 33 בפונדק שהקים אברהם בבאר שבע.
 34 הַפִּיצַד?, לְאַחַר שֶׁאֲכָלוּ וְשָׁתוּ
 35 עֲמָדוֹ האורחים לְבָרְכוּ את אברהם
 36 ולהודות לו על האוכל שנתן להם
 37 אָמַר לָהֶם אברהם לאורחים וכי
 38 מְשָׁלִי אֲכַלְתֶּם וְהֵלֵא³ מְשָׁלִי
 39 אֱלֹקֵי עוֹלָם אֲכַלְתֶּם, לכן אל
 40 תודו לי ואל תשבחו אותי אלא הודו
 41 וְשִׁבְחוּ וּבָרְכוּ⁴ לְמִי שְׁאֵמֵר
 42 וְהָיָה הָעוֹלָם שהוא הקדוש־ברוך־

בס"ד. שבת פרשת וירא, ט"ו
 מרחשון ה'תשמ"ח.

הנחה בלתי מוגה

וַיִּטַּע אֵשֶׁל בְּבָאָר שָׁבַע וַיִּקְרָא שֵׁם בְּשֵׁם הַוְי'
 אֶל עוֹלָם, וּמִדִּיק בְּזֶה בְּדְבוֹר
 הַמִּתְחִיל' וַיִּטַּע אֵשֶׁל דְּשִׁבַּת פְּרִשַׁת וַיִּרְא תַרְח"ץ
 (לְפָנַי חֲמִשִּׁים שָׁנָה), דְּצָרִיף לְהִבִּין הַקֶּשֶׁר בֵּין ב'
 הָעֲנִינִים, שְׁעַל־יְדֵי נְטִיעַת הָאֵשֶׁל עַל־יְדֵי־זֶה
 וַיִּקְרָא שֵׁם בְּשֵׁם הַוְי' אֶל עוֹלָם. וּמִבִּיא עַל־זֶה
 מֵה שְׁאֵמֵרוֹ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל² אֶל תִּקְרִי וַיִּקְרָא אֶלָּא
 וַיִּקְרָא, מְלַמֵּד שֶׁהִקְרִיא אֲבָרָהָם אֲבִינוּ לְשֵׁמוֹ
 שֶׁל הַקְּב"ה בְּפִי כָּל עוֹבֵר וְשָׁב. כִּיצַד, לְאַחַר
 שֶׁאֲכָלוּ וְשָׁתוּ עֲמָדוֹ לְבָרְכוּ, אָמַר לָהֶם וכי מְשָׁלִי
 אֲכַלְתֶּם וְהֵלֵא³ מְשָׁלִי אֱלֹקֵי עוֹלָם אֲכַלְתֶּם, הוֹדוּ
 וְשִׁבְחוּ וּבָרְכוּ⁴ לְמִי שְׁאֵמֵר וְהָיָה הָעוֹלָם. וְזֶהוּ
 הַקֶּשֶׁר בֵּין ב' הָעֲנִינִים, דְּעַל־יְדֵי הָאֵשֶׁל שֶׁהוּא
 הַפְּנִדְקָה⁵, וּבְפָרְט לְפִי ה'רְאִשֵׁי תִיבוֹת' שְׁמֵבִיא
 בַּמֶּאֱמָר, דְּ"אֵשֶׁל" 'רְאִשֵׁי תִיבוֹת' אֲכִילָה שְׁתִּיזָה
 לְוִיָּה⁶, עַל־יְדֵי־זֶה הַקְּרִיאָה לְשֵׁמוֹ שֶׁל הַקְּב"ה בְּפִי
 כָּל עוֹבֵר וְשָׁב, וְזֶהוּ וַיִּקְרָא שֵׁם בְּשֵׁם הַוְי' אֶל
 עוֹלָם.

אָמְנָם עֲדִין צָרִיף לְהִבִּין (כְּמוֹ שְׁמִדִּיק
 בַּמֶּאֱמָר), דְּהָרִי פְּרָסוּם הָאֱלָקוֹת עַל־יְדֵי
 הַכְּנַסַּת אֲוִרְחִים שְׁלוֹ הִיָּה עַל־יְדֵי שֶׁהִסְבִּיר לָהֶם
 שְׁמֵאֱלֹקֵי עוֹלָם אֲכַלְתֶּם, וְעֲנִין מִי שְׁאֵמֵר וְהָיָה
 הָעוֹלָם, דְּהִינּוּ כְּלֹלוֹת עֲנִין הַבְּרִיאָה שֶׁהִיא בְּחִיק
 הַבּוֹרָא, וְאִם כֵּן מֵהוּ שֶׁפְּתוּב וַיִּקְרָא שֵׁם בְּשֵׁם
 הַוְי' גו', וְהָרִי בְּבְרִיאַת הָעוֹלָם נֶאֱמַר שֵׁם אֱלֹקִים,
 כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב⁷ בְּרִאשִׁית בְּרָא אֱלֹקִים, וְלִכְאוּרָה
 הִיָּה לוֹ לוֹמַר וַיִּקְרָא שֵׁם בְּשֵׁם אֱלֹקִים, וְלָמָּה

(1) פרשתנו כא, לג. (2) סוטה י, סע"א ואילך. (3) כ"ה בהמאמר, אבל בגמ' ליתא תיבת "והלא". (4) כ"ה בעין יעקב שם. וכ"ה בהמאמר, אבל בגמ' ליתא תיבת "וברכו". (5) סוטה שם, א. פרש"י עה"פ. (6) ראה מדרש תהלים מזמור קי. רש"י כתובות ח, ב. הערה בסה"מ תש"ט ע' 94. (7) בראשית א, א.

ויטע אשל בבאר שבע

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

40 "הוי' דלעילא" (שלמעלה) ו"הוי' דלתתא" (שלמטה). "הוי' דלתתא" הוא שם
 41 ה' הקשור לכריאה והוא המהווה את העולמות מאין ליש, ו"הוי' דלעילא"
 42 הוא שם ה' שלמעלה מהעולמות ואינו מתלבש בעולמות להוות ולחיות
 43 אותם (באופן כללי "הוי' דלתתא" הוא האור האלוקי ה"ממלא כל עלמין"
 44 המהווה ומחיה את העולמות על ידי
 45 התלבשות פנימית בנבראים, ו"הוי'
 46 דלעילא" הוא האור האלוקי ה"סובב
 47 כל עלמין" שלמעלה מהתלבשות
 48 בעולמות. ולפי זה מסביר רבינו הזקן
 49 (ב'תורה אור' פרשת בשלח) את
 50 המשמעות הפנימית של הפסוק "יורא
 51 ישראל את ה' הגדולה אשר עשה
 52 הוי'" במצרים, וייראו העם את הוי'
 53 ויאמינו בהוי' ובמשה עבדו": פרעה
 54 מלך מצרים אמר "לא ידעתי את הוי'"
 55 והכוונה ל"הוי' דלעילא" (כי את "הוי'
 56 דלתתא" המהווה את העולמות גם
 57 פרעה ידע) אבל לאחר שבני ישראל
 58 יצאו ממצרים וראו את ה' הגדולה
 59 של ה' הייתה להם תחילה יראה
 60 מ"הוי' דלתתא" (שיכולים להכיר בו
 61 ולהשיג אותו והשגה זו גורמת יראה)
 62 ולאחר קריעת ים־סוף התעלו בני
 63 ישראל יותר ואז האמינו ב"הוי'
 64 דלעילא" שאינו נראה וניכר ואי אפשר
 65 לחוש יראה מפניו אבל אפשר להאמין בו), ד'חדושו של אברהם ה'יה
 66 ויקרא שם בשם הוי' אֵל־עולם כלומר שהקדוש־ברוך־הוא הוא
 67 אֵל־של העולם במובן זה שהאלוקות ניכרת ונרגשת בתוך העולם וְלֹא אֵל־
 68 של הָעוֹלָם שמשמעו שמציאות האֵל ומציאות העולם הם שני דברים
 69 שונים ונבדלים זה מזה, אלא "אֵל־עולם" (ללא ה' הידיעה, בשונה מ"אֵל־
 70 העולם") מורה שְהָעוֹלָם וְאֱלֻקוֹת אֵינֶם שְנֵי דְבָרִים נִפְרָדִים (ורק
 71 שהקדוש־ברוך־הוא הוא אֵל־ושליט על העולם)¹², אֵלֹא שְאִבְרָהִם פָּעַל
 72 יְחִוֵד הַוְי' דְלִתְתָא (הַמְתַּלְבֵּשׁ בְּשֵׁם אֱלֻקִים לְבְרָא אֶת
 73 הָעוֹלָם) עִם הָעוֹלָם¹³ וכאשר שם הוי' הבורא את העולם ומהווה
 74 ומחיה ומקיים את העולם ניכר ונרגש בבריאה ומאוחד איתה, הרי העולם
 75 חדרור באלוקות. ולכן אין זה פלא שאברהם פרסם את שם הוי' למרות שהדבר
 76 היה בקשר לכריאה שנבראה בשם אלוקים, כי מדובר באותה בחינה בשם
 77 הוי' ("הוי' דלתתא") שיש לה קשר ושייכות עם שם אלוקים והיא מתאחדת
 78 עם שם אלוקים.

1 וְדִיוֹק זֶה מְדוּעַ נִזְכָּר כֹּאן שֵׁם הַוְי' וְלֹא שֵׁם אֱלֻקִים הוּא גַם בְּהִתְחַלֵּת
 2 הַפְּסוּק, וַיִּטַּע אֶשֶׁל בְּבֵּאֵר שְׁבַע, דְּמִסְפָּר שְׁבַע מוֹרָה עַל
 3 שְׁבַע מְדוּת⁸ עַשְׂרֵה הַסְּפִירוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת נִחְלָקוֹת, בְּדֶרֶךְ כָּלֵל, לְשֵׁתִי קְבוּצוֹת:
 4 שְׁלוֹשׁ בְּחִינּוֹת בְּמוֹחִין (חֲכֵמָה, בִּינָה וְדַעַת) וְשֶׁבַע בְּחִינּוֹת בְּמִדּוֹת (חֶסֶד,
 5 גְּבוּרָה, תְּפָאֵרֶת, נִצְחָה, הוֹד, יִסוּד
 6 וּמַלְכוּת) [פְּמִבְּאֵר גַּם
 7 בְּדְרוּשִׁים⁹ מֵאֵמֶרֶי הַחֲסִידוֹת עַל
 8 הַפְּסוּק¹⁰ וַיְהִי חַיִּי שְׂרָה
 9 מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה
 10 וְשֶׁבַע שָׁנִים לְפִי דְבַרֵי הַזְּוָהָר
 11 שֶׁרָה זָכְתָה ל"חִיין עֵילֵאין", חִיִּים
 12 עֲלִיּוֹנִים, עַד כִּדִּי כֶךְ שֶׁהַחִיִּים שֶׁלָּה
 13 בְּעוֹלָם הַזֶּה הֵיוּ חִיִּים שֶׁל אֱלֻקוֹת, חִיִּים
 14 שֶׁל עֶשְׂרֵה הַסְּפִירוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת שֶׁל עוֹלָם
 15 הָאֲצִילוֹת, כִּי עַל־יְדֵי עֲבוּדָתָהּ אֶת ה'
 16 הוֹסִיפָה וְהַמְשִׁיכָה אֹרֹת בְּסְפִירוֹת
 17 הָעֲלִיּוֹנוֹת. וְהַדְּבַר בֵּא לְיַדֵּי בִיטוּי גַם
 18 בְּמִסְפַּר שְׁנוֹת חַיִּיהָ: מֵאָה שָׁנָה -
 19 הַמִּסְפָּר מֵאָה מוֹרָה עַל בְּחִינּוֹת עֲלִיּוֹנוֹת
 20 שֶׁהֵם שׁוֹרֵשׁ עֶשְׂרֵה הַסְּפִירוֹת כְּפִי שְׁכַל
 21 אַחַת כְּלוּלָה מְכַל הָעֶשְׂרִי; עֶשְׂרִים שָׁנָה
 22 - הַמִּסְפָּר עֶשְׂרִים מוֹרָה עַל חֲכֵמָה
 23 וּבִינָה (שֶׁהֵם עֵיקַר הַמוֹחִין) כְּפִי שְׁכַל
 24 אַחַת מֵהֵן כְּלוּלָה מֵעֶשְׂרִי; וְשֶׁבַע שָׁנִים -
 25 הַמִּסְפָּר שְׁבַע מוֹרָה עַל שְׁבַע הַמִּדּוֹת],
 26 שְׁהֵם ז' יְמֵי הַבְּנִינָן שְׁבָהֶם נִבְרָא הָעוֹלָם¹¹ שֶׁשֶׁת יְמֵי הַבְּרִיאָה
 27 וְהַשְּׁבַת שֶׁאֲחֵרֵיהֶם נִקְרָאִים יְחִד 'שְׁבַעַת יְמֵי הַבְּנִינָן' וּמִבּוֹאֵר בְּקַבְלָה וְחֲסִידוֹת
 28 שֶׁהֵם מְכוּוֹנִים כִּנְגַד שְׁבַע הַמִּדּוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת כֶּךְ שְׁבִיּוֹם הָרֵאשׁוֹן שֶׁל הַבְּרִיאָה
 29 (וְכֶךְ בְּכָל יוֹם רֵאשׁוֹן בְּשָׁבוּעַ מַחֲדָשׁ) יֵשׁ הָאֵרָה שֶׁל מִדַּת הַחֶסֶד, כִּיּוֹם שְׁנֵי
 30 שֶׁל מִדַּת הַגְּבוּרָה וְכֵן הַלְּאֵה. וְכִיּוֹן שְׁכֶךְ, יֵשׁ לְמִסְפָּר שְׁבַע ('וַיִּטַּע אֶשֶׁל בְּבֵּאֵר
 31 שְׁבַע') קֶשֶׁר מִיּוֹחַד לְבְרִיאָה, דְּלִפִּי זֶה יִפְלֹא בְּיֹתֵר מְדוּעַ מְסִיִּם
 32 הַפְּסוּק הַמְדַבֵּר בְּפִרְסוּם אֱלֻקוֹת בְּעוֹלָם עַל יְדֵי אֲבִרָהִם אֲבִינוּ בְּשֵׁם הַוְי',
 33 וַיִּקְרָא שֵׁם בְּשֵׁם הַוְי' דְּוָקָא, וְלֹא בְּשֵׁם אֱלֻקִים שְׁבֹו נִבְרָא
 34 הָעוֹלָם כְּכֹתוּב "בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֻקִים"?
 35 אֵךְ הָעֲנִינָן הוּא (פְּמִוּבָן מִהַמְּשָׁךְ הַמְּאָמֵר), דְּמָה שְׁפָתוּב
 36 פָּאן וַיִּקְרָא שֵׁם בְּשֵׁם הַוְי' אֵין זֹו סְתִירָה לְכֶךְ שֶׁהָעוֹלָם נִבְרָא בְּשֵׁם
 37 אֱלֻקִים וְלֹא בְּשֵׁם הַוְי' (לְמִרְוֹת שְׁמִדּוּבֵר בְּקִרְיַאת וּפְרִסוּם ה' כְּבוֹרָא הָעוֹלָם),
 38 כִּי שֵׁם הַוְי' הָאֵמֹר כֹּאן קָאֵי עַל מִתְיַחַס ל - בְּחִינַת הַוְי' דְּלִתְתָא
 39 שֶׁלְּמִטָּה הַמְתַּלְבֵּשׁ בְּשֵׁם אֱלֻקִים בְּשֵׁם הַוְי' יֵשׁ שְׁתֵּי בְּחִינּוֹת (דְּרוּגוֹת):

(8) ראה אוה"ת פרשתנו עה"פ כרך ד תשסג, ב ואילך. תשסו, א ואילך. פלח הרמון פרשתנו נד, ד. (9) ראה ביאווה"ז לאדהאמ"צ קלא, סע"ב ואילך. ולהצ"צ ח"א ס"ע פב ואילך. סה"מ עטר"ת ע' צז. ד"ה ויהיו חיי שרה תשמ"א (סה"מ מלוקט ח"ב ע' קמה) ס"ז. וש"נ. (10) ר"פ חיי שרה. (11) ראה סה"מ תרנ"ג ע' רפ. תש"ח ע' 272. ובכ"מ. (12) ראה לקו"ת תבוא מג, ג ואילך. אוה"ת תבוא ע' תתשט ואילך. ד"ה ויטע אשל תרע"ח (סה"מ תרע"ח ע' סו ואילך). ועוד. (13) ראה גם אוה"ת שם. ושם ע' תתשיד ואילך. סה"מ תרע"ח שם.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 בהכרה והרגשה שלעומת הבורא אין לו מציאות אמיתית ומלבד הבורא אין
 2 עוד. ביטול זה נובע מהבנה והגשה בגדולת הבורא ומאחר שכל נברא יכול
 3 להשיג את גדולת ה' במידה מוגבלת בלבד, גם הביטול שבעקבות ההגשה
 4 הזו הוא במידה מוגבלת. ויש ביטול עמוק יותר, הנובע מהתגלותו של
 5 הקדוש-ברוך-הוא בעצמו בבריאה
 6 וכחוצאה מכך בטלים הנבראים מכל
 7 וכל ללא תחושת ישות כלשהי,
 8 ובביטול העמוק הזה לא זו בלבד
 9 ש"אין עוד מלבדו" (היינו שלגבי
 10 האלוקות, הבורא, אין מציאות
 11 אמיתית) אלא "אין עוד ממש" שאין
 12 שום מציאות כלל וכלל, וכל זה
 13 גילוי האלוקות וביטול המציאות
 14 הגשמית לעתיד לבוא 'הִיָּה בְּאֶפֶן
 15 דְּלִמְעָלָה מִמְדִּידָה וְהַגְבָּלָה,
 16 הִרְחֵבָה אֲמִתִּית, כְּמוֹ
 17 שְׁפָתוֹב²⁰ פְּרוֹזוֹת תִּשָּׁב
 18 יְרוּשָׁלַיִם ללא חומות בגשמיות,
 19 דבר המורה על הסרת כל ההגבלות
 20 ברוחניות, יִרְחִיב הַנְּוִי אֱלֹקֶיךָ
 21 אֶת גְּבוּלְךָ²¹, הִרְחֵבָה שְׁאִין
 22 גְּדוּלָה מִמְנָה והמשמעות הפנימית
 23 של הפסוק המדבר בהרחבת גבולות
 24 ארץ ישראל כפשוטה היא שלעתיד-
 25 לבוא תהיה תכלית ההרחבה בגילוי
 26 אלוקות בעולם, היינו ביטול כל
 27 הצמצומים וההסתרים בהמשכת
 28 והתגלות האלוקות בעולם,
 29 וְכֵן יִהְיֶה לַעֲתִיד לְבֹא גַם
 30 בַּתּוֹרָה, שְׁיִהְיֶה הַגְּלוּי
 31 לְמַעְלָה גַם מֵעֵנָן אֲרָפָה
 32 מֵאֲרֶץ מִדְּבָר וְיִרְחֵב מִנֵּי יָם²²
 33 שְׁהָרִי פֶסוּק זֶה נֹאמֵר עַל הַתּוֹרָה כְּפִי
 34 שְׁהָרִי עֲכָשִׁיר, לִפְנֵי הַגְּאוּלָה, וְאִמָּנָם
 35 מְדוּבָר בּוֹ עַל אֲרִיכוֹת וְהִרְחֵבָה גְּדוּלָה וְעֲצוּמָה מֵאֵד (יִתְרֵךְ מֵאוֹרֵכָה שֶׁל הָאָרֶץ
 36 וְיִתְרֵךְ מֵרוּחֵבָה שֶׁל הַיָּם), אֲבָל עַדִּיין אֵין זֶה תְּכִלִּית הִרְחֵבָה, כִּי אֲרִיכוֹת
 37 וְרִחְבוֹת זֶה הֵרִי הֵיא בְּעֶרְךָ הָאָרֶץ וּבְעֶרְךָ הַיָּם הֵיינו אֲרִיכוֹת
 38 וְהִרְחֵבָה, כְּלוֹמֵר הַתְּגִלוֹת גְּדוּלָה מֵאֵד, יַחֲסִית לְאוֹרֶךְ הָאָרֶץ וְרוּחֵב הַיָּם. וְהָרִי
 39 סוּף-סוּף הָאָרֶץ הַיָּם הֵם בְּמִידָה מוּגְבֵּלָה, מֵה-שְׁאִין-כֵּן לְעֲתִיד-לְבֹא
 40 יִהְיֶה גְלוּי בְּחִינַת הַתּוֹרָה מְלִמְעָלָה בְּיֹתֵר, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב²³

1 וְהִנֵּה יָדוּעַ שְׁמַעְשָׂה אֲבוֹת סִימָן לְכַנִּים¹⁴, וְהֵינּוּ שְׁהַעֲנִין
 2 כְּפִי שְׁהִיָּה אֲצֵל הָאֲבוֹת הוּא סִימָן בְּלִבְד, וּמִזֶּה נַעֲשֶׂה
 3 אַחֲר־כֵּן אֲצֵל הַכַּנִּים הַעֲנִין בְּשִׁלְמוֹתוֹ, בְּנִין שְׁלָם. וְכֵן הוּא
 4 כְּעֵנָן זֶה, דְּאֲצֵל אֲבָרְהָם הִיָּה זֶה גִילוּי וּפְרוֹסוֹם אֲלוֹקוֹת בְּעוֹלָם
 5 רַק בְּאֶפֶן דְּ"סִימָן", וְלֹא פֶעֶל
 6 זֶה שֵׁם הַרְיָ יִהְיֶה נִיכֵר וְנִרְגַשׁ
 7 בְּעוֹלָם רַק בְּבְחִינַת הַנְּוִי
 8 דְּלִתְתָא וְאֵילוֹ "הַרְיָ דְּלַעֲלִיא" נִשְׁאֵר
 9 לְמַעְלָה מֵהָעוֹלָם וְלֹא הַתְּגָלָה בְּעוֹלָם,
 10 אֲבָל עַל-יְדֵי עֲבוֹדַת הַכַּנִּים,
 11 מַעֲשֵׂינּוּ וְעֲבוֹדַתְנּוּ, פּוֹעֲלִים
 12 יִתְרָה מִזֶּה, שְׁנַעֲשֶׂה וּיִקְרָא
 13 שֵׁם בְּשֵׁם הַנְּוִי אֶל-עוֹלָם,
 14 בְּהַנְּוִי דְּלַעֲלִיא¹³, דְּעַל-יְדֵי
 15 מַעֲשֵׂינּוּ וְעֲבוֹדַתְנּוּ מְבִיאִים
 16 אֶת הַגְּאֻלָה הַעֲתִידָה שְׁאֵז
 17 יִהְיֶה אֱלֹקוֹת בְּגִלוּי בְּעוֹלָם,
 18 וְכְמוֹ שְׁפָתוֹב¹⁵ בְּדַבְרֵי הַנְּבִיא
 19 יִשְׁעִיהוּ בִיעוּדֵי הַגְּאוּלָה וְנִגְלָה
 20 כְּבוֹד הַנְּוִי וְרָאוּ כָּל בְּשָׂר יַחְדוֹ, שְׁהַבְּשָׂר
 21 עֲצָמוֹ יִרְאֶה אֶת כְּבוֹד הַנְּוִי¹⁶, וְהֵינּוּ, גַם הַנְּוִי
 22 דְּלַעֲלִיא, עַד שְׁיִהְיֶה גְלוּי בְּחִינַת "אֵין עוֹד
 23 מְלַבְדוֹ"¹⁷, וְלִמְעָלָה מִזֶּה "אֵין עוֹד"¹⁸ (כְּמַבְאָר
 24 בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת הַעֲנִין בְּזֶה¹⁹), וְכֵן זֶה יִהְיֶה
 25 בְּאֶפֶן דְּלִמְעָלָה מִמְדִּידָה וְהַגְבָּלָה, הִרְחֵבָה
 26 אֲמִתִּית, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב²⁰ פְּרוֹזוֹת תִּשָּׁב יְרוּשָׁלַיִם,
 27 יִרְחִיב הַנְּוִי אֱלֹקֶיךָ אֶת גְּבוּלְךָ²¹, הִרְחֵבָה שְׁאִין
 28 גְּדוּלָה מִמְנָה, וְכֵן יִהְיֶה גַם בַּתּוֹרָה, שְׁיִהְיֶה
 29 הַגְּלוּי לְמַעְלָה גַם מֵעֵנָן אֲרָפָה מִדְּבָר
 30 וְיִרְחֵב מִנֵּי יָם²², כִּי אֲרִיכוֹת וְרִחְבוֹת זֶה הֵרִי הֵיא
 31 בְּעֶרְךָ הָאָרֶץ וּבְעֶרְךָ הַיָּם, מֵה-שְׁאִין-כֵּן לְעֲתִיד-
 32 לְבֹא יִהְיֶה גְלוּי בְּחִינַת הַתּוֹרָה מְלִמְעָלָה בְּיֹתֵר,
 33 עוֹד מְלַבְדוֹ"¹⁷, וְלִמְעָלָה מִזֶּה "אֵין עוֹד"¹⁸ (כְּמַבְאָר
 34 בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת הַעֲנִין בְּזֶה¹⁹) מְבֹאֵר בְּחִסְדוֹת כִּי לְמִרוֹת שְׁלִפִי
 35 הַנְּרָאָה בְּעֵינֵי בֶשֶׂר (כַּעַת, לִפְנֵי בּוֹא הַגְּאוּלָה הַשְּׁלִימָה) הַעוֹלָמוֹת וְהַנְּבִרָאִים
 36 הֵם מְצִיאוֹת קִימַת רִישׁ, הֵרִי לְאִמִּיתוֹ שֶׁל דְּבַר, הֵם חֲסִרֵי מְצִיאוֹת עֲצֵמִית
 37 וְבִטְלִים לְחִלוּטִין לְבוֹרָא וִישׁ דְּרִגוֹת שׁוֹנוֹת בְּאוֹפֵן וְאִיכוֹת הַבִּיטוּל, וְכַעֲנִינּוּ
 38 – יֵשׁ בִּיטוּל שֶׁהוּא בְּחִינַת "אֵין עוֹד מְלַבְדוֹ", כְּלוֹמֵר שֶׁהַנְּבִרָא הַגְּשָׁמִי חָדוּר

(14) ראה רמב"ן לך לך יב, ו. אוה"ת ר"פ לך לך. ועוד. (15) ישע"י מ, ה. (16) ראה לקו"ש ח"ט ע' 63. חט"ו ע' 44. ועוד.
 (17) ואתחנן ד, לה. (18) ואתחנן שם, לט. (19) ראה ד"ה ולקחתם לכם תרס"א (סה"מ תרס"א ע' קצח ואילך). וראה לקו"ש
 חכ"ה ע' 202 הערה 86. (20) זכרי' ב, ח. וראה ד"ה צדקת פרונונו במאמרי אדה"ז תקס"ה ח"ב ע' א"כא ואילך. ועוד.
 (21) ראה יב, כ. שופטים יט, ח. (22) איוב יא, ט.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

31 שלוש הארצות הנוספות (קניז, קניז, וקדמוני, ובסך הכול -) ארץ עשר
 32 עממין²⁹, וכן יהיה גם בישראל ובתורה שבנוסף להרחבה של
 33 הארץ תהיה הרחבה גם בענייני בני ישראל ובתורה, שתהיה השלמות
 34 המשלשת, שלמות התורה ועם ישראל וארץ ישראל וכו',
 35 ואתם תלקטו לאחד אחד בני
 36 ישראל³⁰ ואף אחד מבני ישראל לא
 37 יישאר בגלות, כולל כל ישראל
 38 שבמשך כל הדורות, וכמו
 39 שכתוב³¹ הקיצו ורננו שוכני
 40 עפר, דהינו כל ישראל
 41 שבמשך כל הדורות, ונשיא
 42 דורנו בתוכם ובראשם,
 43 וכספם וזהבם אתם³² כדברי
 44 הנביא ישעיה ביעודי הגאולה שבנוסף
 45 לגאולת בני ישראל עצמם, הם ישבו
 46 לארץ ישראל עם כספם וזהבם, הן
 47 כסף וזהב ברוחניות, היינו אהבת
 48 הוי' שנמשלה לכסף מלשן כיסופים
 49 ותשוקה ויראת הוי' שנמשלה
 50 לזהב, כי היראה היא ממידת הגבורה
 51 ובחינת שמאל (בשונה מחסד שהוא
 52 בחינת ימין) ועל זהב נאמר "מצפון
 53 יאתה", והרי הצפון הוא בצד שמאל
 54 (כשהפנים למזרח)³³, והן
 55 בגשמיות כסף וזהב כפשוטו,
 56 ועוד והוא העקר שיהיה כל
 57 זה למטה מעשרה טפחים
 58 כלומר בגשמיות ממש, ועוד והוא
 59 העקר שיהיה זה תכף ומיד
 60 ממש.

1 כי כלם ידעו אותי מבלי יוצא מן הכלל, "אותי" ממש, עצמותו
 2 ומהותו יתברך²⁴ ולא רק דרגות שונות באלוקות, וזה ידיעת עצמותו
 3 ומהותו יתברך על ידי כולם ממש יתגלה בתורה, כמאמר חז"ל
 4 במדרש על הפסוק "ויקחו לי תרומה" – לי כלומר אותי, "אותי אתם
 5 לוקחים"²⁵ והפסוק המדבר בנדב
 6 המשכן מתפרש כאן שלעתידי לבוא
 7 בני ישראל יקחו, היינו יכירו וידעו
 8 (על ידי התורה, כשם שהיה על ידי
 9 המשכן) את עצמותו ומהותו של
 10 הקדוש-ברוך-הוא.
 11 ויהי רצון שעל-ידי הדבור
 12 בכל ענינים אלו נבוא לקיום
 13 כל זה בפעל בגאולה השלימה
 14 בפועל, וכמוכא במאמר (משנת
 15 תרח"ץ) שם²⁶ ד"מגיד דבריו
 16 ליעקב חקיו ומשפטיו
 17 לישראל²⁷, ועל פסוק זה אמרו
 18 חכמינו ז"ל - מה שהוא עושה
 19 אומר לישראל לעשות²⁸,
 20 הקדוש-ברוך-הוא מקיים בעצמו את
 21 המצוות שהוא אומר לבני ישראל
 22 לעשות וכודאי יקיים את הכתוב בתורה
 23 שיעשה לעתיד לבוא - שתכף ומיד
 24 ממש יקים ענין זה ד"כי
 25 ירחיב הוי' אלקיך את
 26 גבולך", שתהיה ארץ ישראל ארץ
 27 רחבה יותר מכפי שהייתה בעת כיבוש
 28 הארץ בפעם הראשונה, כי לעתיד לבוא
 29 יכבוש בני ישראל את כל ארץ
 30 שבעה עממין ובנוסף לכך גם את

כמו שכתוב²³ כי כלם ידעו אותי, "אותי" ממש,
 עצמותו ומהותו יתברך²⁴, וזה יתגלה בתורה,
 כמאמר "אותי אתם לוקחים"²⁵.

ויהי רצון שעל-ידי הדבור בכל ענינים אלו
 נבוא לקיום כל זה בפעל, וכמוכא
 במאמר שם²⁶ ד"מגיד דבריו ליעקב חקיו
 ומשפטיו לישראל²⁷, מה שהוא עושה אומר
 לישראל לעשות²⁸, שתכף ומיד ממש יקים ענין
 זה ד"כי ירחיב הוי' אלקיך את גבולך", שתהיה
 ארץ שבעה עממין וארץ עשר עממין²⁹, וכן
 יהיה גם בישראל ובתורה, שתהיה השלמות
 המשלשת, שלמות התורה ועם ישראל וארץ
 ישראל וכו', ואתם תלקטו לאחד אחד בני
 ישראל³⁰, כולל כל ישראל שבמשך כל הדורות,
 וכמו שכתוב³¹ הקיצו ורננו שוכני עפר, דהינו
 כל ישראל שבמשך כל הדורות, ונשיא דורנו
 בתוכם ובראשם, וכספם וזהבם אתם³², הן
 ברוחניות, אהבת הוי' ויראת הוי'³³, והן
 בגשמיות כפשוטו, ועוד והוא העקר שיהיה כל
 זה למטה מעשרה טפחים, ועוד והוא העקר
 שיהיה זה תכף ומיד ממש.

(23 ירמי' לא, לג. 24) ראה המשך וככה תרל"ז פק"ו. ועוד. 25) ראה שמו"ר פל"ג, א. תנחומא תרומה ג. תניא פמ"ז. ועוד.
 (26 פרק וא"ו. 27) תהלים קמז, יט. 28) שמו"ר פ"ל, ט. 29) ראה ספרי ראה שם. פרש"י שופטים שם. 30) ישע"י כז, יב.
 (31) שם כו, יט. 32) שם ס, ט. 33) תו"א ר"פ וישב. ועוד.

המשך ביאור למס' סנהדרין ליום שישי עמ' ב

1 יצחק אמר, משעה שנימול הוא בא לחיי העולם הבא, דכתיב
 2 (תהלים פח טו) 'עני אני וגוע מנער נשאתי אימיה אפונה', כלומר, אף
 3 מי שהוא עני במעשים, שמת בקטנותו, שייר לומר עליו לשון
 4 'גועה' שנאמרה בצדיקים, והיינו משעה שאימת ה' שוכנת
 5 ומתגלגלת עליו כ'אופן', כגלגל, וזהו בשעה שמתקיימת בו מצות
 6 מילה, שנעשית מחמת יראת ה'. דעה נוספת: תנא משום רבי
 7 מאיר, קטן בא לחיי העולם הבא משעה שיאמר 'אמן' על ברכה,
 8 שנאמר (ישעיה כו ב) 'פתחו שערים ויבא גוי צדיק שמר אמונים', אל
 9 תקרי 'שומר אמונים', אלא כאילו נאמר 'שומר אמן', ומאותה
 10 שעה נאמר עליו 'פתחו שערים ויבא גוי צדיק', שהוא מזומן
 11 לחיי העולם הבא.

1 לתחיית המתים, רבי חייא ורבי שמעון בר רבי נחלקו בדבר, חד -
 2 אחד מהם אמר, משעה שנוולד. וחד אמר, משעה שסיפר - שהתחיל
 3 לדבר. מאן דאמר משעה שנוולד, לומד זאת מכך שנאמר (תהלים כב
 4 ב) 'באו ויגידו צדקתו לעם נולד כי עשה', כלומר, יגידו את צדקת
 5 ה', שמביא לחיי העולם הבא כל מי ש'נוולד'. ומאן דאמר משעה
 6 שסיפר, לומד זאת מדכתיב (שם כב לא) 'ידע יעקבנו יספר לח' לדור,
 7 ולשון 'יספר' היינו משעה שהתחיל לספר ולדבר, הוא יעבוד לה'
 8 'לדור', כלומר לדורי דורות, שיחזור לחיות לעולם הבא.
 9 מביאה הגמרא דעות נוספות: אתמר, רבינא אמר, משעה שנוודע
 10 הזרע במעי האשה, ונוצר הולד, אפילו אם הפילה אותו אמו הרי
 11 הוא בא לחיי העולם הבא, דכתיב (שם) 'ידע יעקבנו', שאפילו מי
 12 שהוא רק 'זרע', יזכה לעבוד את ה' לעולם הבא. רב נחמן בר

להבין מעט מעט מ"ש בוקר דשמע ישראל כי הוא יהודא עילאה ובשמכל"ו הוא יהודא התאה :

פרק א וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלהים בשמים מבעל ועל הארץ מותחת אין עוד . וצריך להבין וכי תעלה על דעתך שיש אלהים גשרה במים מותחת לארץ שצריך להודיר כ"ב והשבות אל לבבך . הנה כתיב לעולם ה' דברך נצב בשמים ופי' הכעש"מ ז"ל כי דברך שאמרת יהי רקיע בדרך המים וגו' תיבות ואותיות אלו הן נצבות ועומדות לעולם בתוך רקיע השמים ומלוכשות בתוך כל הרקיעים לעולם להחיותם כדכתיב ודבר אלהינו יקום לעולם ודבריו חיים וקיימים לעד כו' כי אילו היו האותיות מסתלקות כרגע ח"ו והוותו למקורן היו כל השמים אין ואפס ממש והיו כלא היו כלל וכמו קודם מאמר יהי רקיע כו' ממש וכן בכל הברואים שבכל העולמות עליונים ותחתונים ואפי' ארץ הליו הגשמיות ובה' דומם ממש אילו היו מסתלקות ממנה כרגע ח"ו האותיות מעשרה מאמרות שבהן נבראת הארץ בששת ימי בראשית היתה חוזרת לאין ואפס ממש כמו לפני ששת ימי בראשית ממש ויש האר"י ז"ל שגם בדומם ממש כמו אבנים ועפר וז"ל יש בה' נפש וחות רוחנית והיינו כח' התלכשות אותיות הדבר מעשרה מאמרות המחות ומחוזות את הדומם להיות יש מאין ואפס שלפני ששת ימי בראשית ואף שלא הוזכר שם אבן בעשרה מאמרות שבתורה אנפ"כ נמשך היות לאבן ע"י צירופים וחילופי אותיות המתגלגלות בל"א שערים פנים ואחר כמ"ש במ' יצרה עד שמישתלשל מעשרה מאמרות

lated "G-d." The name Elokim emphasises G-d's justice and rulership. (See Rashi's Commentary Genesis 2: 5, 6: 2.) therefore it is translated "Lord," instead of the usual rendition of G-d. The original Hebrew readings of both names, rather than their trans-

lation of a deity inhabiting the waters. Obviously, the emphasis upon the importance of meditation and contemplation that "there is no other" points to a rejection of something far more subtle. The answer to this question will be (Notes cont. at end of Hebrew Text)

●▲ Shaar Hayichud Vehaemunah

Let us understand [at least] in a small measure, the statement in the Zohar² that *Shema Yisrael*, . . .³ is *Yichudah* *Ilaah* ("higher level Unity") and *Baruch Shem K'vod Malchuto Leolam Vaed*⁴ is *Yichudah Tataah* ("lower level Unity").

Chapter 1

"Know this day and take unto your heart that *Hava'ye* is *Elokim* (G-d is the Lord)⁵ in the heavens above and upon the earth below; there is no other."⁶ This requires explanation. For would it occur to you that there is a god dwelling in the waters beneath the earth that it is necessary to negate it so strongly [as to say,] "Take unto your heart?"⁷

It is written: "Forever, O G-d, Your word stands firm in the heavens."⁸ The *Baal Shem Tov*,⁹ of blessed memory, has explained that "Your word" which you uttered, "Let there be a firmament in the midst of the waters . . ."¹⁰ these very words and letters¹¹ stand firmly forever within the firmament of heaven and are forever clothed within all the heavens to give them life, as it is written, "The word of our G-d shall stand firm forever"¹² and "His words live and stand firm forever . . ."¹³ For if the letters were to depart [even] for an instant, G-d forbid,

and return to their source, all the heavens would become naught and absolute nothingness, and it would be as though they had never existed at all, exactly as before the utterance, "Let there be a firmament." And so it is with all created things, in all the upper and lower worlds, and even this physical earth, which is the "Kingdom of the silent" (inanimate).¹⁴ If the letters of the Ten Utterances¹⁵ by which the earth was created during the Six Days of Creation were to depart from it [but] for an instant, G-d forbid, it would revert to naught and absolute nothingness, exactly as before the Six Days of Creation.

This same thought was expressed by the *Ari*,¹⁶ of blessed memory, when he said that even in completely inanimate matter, such as stones or earth or water, there is a soul and spiritual life-force—that is, the enclothing of the "Letters of speech"¹⁷ of the Ten Utterances which give life and existence to inanimate matter that it might arise out of the naught and nothingness which preceded the Six Days of Creation. ● Now, although the name *even* (stone) is not mentioned in the Ten Utterances recorded in the Torah,¹⁸ nevertheless, life-force flows to the stone through combinations and substitutions of the letters which are transposed in the "Two hundred and thirty-one gates,"¹⁸ either in direct or reverse order, as is explained in the *Sefer Yetzirah*,¹⁹ until the combination of the name *even* descends²⁰ from the Ten

[1] The Gate to [the Understanding of] G-d's Unity and the Faith. [2] *I*, 18b. The Zohar is the most basic Kabbalistic work consisting of the mystical interpretation of the Pentateuch. It was written by Rabbi Shimon Bar Yochai in the Mishnaic period. [3] Deut. 6: 4. "Hear, O Israel." traditional reading in Scripture and Prayer is Ad-na-y. Hence, the usual English rendition of Lord. However, the name Hava'ye refers to G-d the Infinite, transcending creation and nature, omnipresent, omnipotent and omniscient. Therefore, it is here trans-

Utterances, and is derived from them, and this is the life-force of the stone. And so it is with all created things in the world—their names in the Holy Tongue are the very "letters of speech" which descend, degree by degree, from the Ten Utterances recorded in the Torah, by means of substitutions and transpositions of letters through the "two hundred and thirty-one gates," until they reach and become invested in that particular created thing to give it life. [This descent is necessary] because individual creatures are not capable of receiving their life-force directly from the Ten Utterances of the Torah, for the life-force issuing directly from them is far greater than the capacity of the individual creatures. They can receive the life-force only when it descends and is progressively diminished, degree by degree, by means of substitutions and transpositions of the letters and by Gematria, their numerical values,²¹ until the life-force can be condensed and enclothed and there can be brought forth from it a particular creature. And the name by which it is called in the Holy Tongue is a vessel for the life-force²² condensed into the letters of that name which has descended from the Ten Utterances in the Torah, that have power and vitality to create being *ex nihilo* and give

it life forever. For the Torah and the Holy One, blessed be He, are one.²³

● Chapter 2

From the foregoing [exposition] the answer to the heretics [is deduced], and the root of the error of those who deny individual Divine Providence and the signs and miracles recorded in the Torah is revealed. They err, making a false analogy, in comparing the work of G-d, the Creator of heaven and earth, to the work of man and his schemes. For, when a goldsmith has made a vessel, that vessel is no longer dependent upon the smith, and even when his hands are removed from it and he goes away, the vessel remains in exactly the same image and form as when it left the hands of the smith. In the same way, these fools conceive the creation of heaven and earth. But their eyes are covered [and they fail] to see the great difference between the work of man and his schemes—which consists of making one thing out of another which already exists,¹ merely changing the form and appearance

[21] Each Hebrew letter has its own numerical value, e.g., א equals 1, ב equals 2, and so forth. Gematria is the calculation of the numerical values of Hebrew words—for example אדם equals 13. Gematria represents even a greater descent and diminution of the light and life-force than the combination, substitution etc., of the Divine letters, for here the relationship between the two words is only a numerical one. See Tanchuma Bereishit that Rabbi Meir recognised the character and nature of a person merely by knowing his name. For further explanation see

עו שער היחוד והאמונה
 מאורות ונמשך מהן צירוף שם אבן חיותו של האבן וכן בכל הנבראים שבעולם השמות שנקראים בהם כלשון הקדש הן הן אותיות הדבור המשתלשלי ממדרגה למדרגה מעשרה מאמות שבתורה ע"י חילופים ותמורות האותיות בל"א שעוים עד שמגיעות ומתבלשות באותו נברא להחיותו לפי שאין פרטי הנבראים יכולים לקבל חיות מעשרה מאמות עצמן שבתורה שהחיות הנמשך מהן עצמן גדול מאד מבה' הנבראים פרטיים ואין כח בהם לקבל חיות אלא ע"י שיווד החיות ומשתלשל ממדרגה למדרגה פותחה ממנה ע"י חילופים ותמורות האותיות וגימטריאות שהן השבון האותיות עד שיוכל להתצמצם ולהתלבש בל"א הוא כלי לחיות המצומצם באותיות שם זה שגשתלשל מעשרה מאמות שבתורה שיש בהם כח וחיות לברוא יש מאין ולהחיותו לעולם האריתא וקב"ה כולא חד :

פרק ב והנה מכאן השבת המינים וגילוי שרשי מעותם הופרים בהשגחה פרטי ובאוחי' ומופתי התורה שמוע' בדמוים הכוב שומדמין מעשה ה' עושה שמו' וארץ למעשה אנוש והחולותיו כי כאשר יצא לצורך כלי שוב אין הכלי צריך לירי הצורך כי אף שיריו מסולקות הימנו והולך לו בשוק הכלי קיים בתבניתו וצלמו ממש כאשר יצא מירי הצורך כך מדמין הסבלים האלו מעשה שמים וארץ אך מוח מראות עיניהם ההבול הגדול שבין מעשה אנוש ותחבולותיו שרוא יש מיש רק שמשנה הצורה והתמונה מתמונת החיבת

Likutei Torah "Behar," p. 82; "Mayim Rabbim," by Rabbi Shmuel of Lubavitch, ch. 22; Sefer Ha-Maamarim Tov Shin Chet, p. 154-7.

[23] Cf. Zohar I, 24a; II, 60a. See also Tikunim 6, 22. This is more